

Libby DeLana

CHŮZE

**Spojte se se Zemí, svou myslí a tělem
Krok za krokem**



Libby DeLana

CHŮZE

Spojte se se Zemí, svou myslí a tělem

Krok za krokem



Alferia

*Věnováno Williamovi a Orrenovi.
Jste úžasní.*

Do Walk: Navigate earth, mind and body. Step by step.

Text and photography © Libby DeLana 2021

p4 © Michael Piazza

p28 © Dom Francis Pellegrino

p111 © Chris Dempsey

First published by The Do Book Company in London, 2021

Translation © Anna Štorkánová, 2024

Cover photo of the Czech edition © Libby DeLana

Czech edition © GRADA Publishing, a.s., 2024

ISBN 978-80-271-5408-1

Obsah

Prolog	10
Úvod	15
1 Dnešní ranní procházka	21
2 Každý blbý den	29
3 Nohy na zemi, oči upřené k nebi	43
4 Alchymie smyslů	53
5 Kreativní praxe	67
6 Jak se rozhýbat	75
7 Zdravý čerstvý vzduch	85
8 Způsob bytí	93
9 Jít pořád dál	101
Mantra chůze	113
Často kladené otázky	115
Seznam literatury	122
O autorce	125
Díky	126



Pozoruhodná kniha, která velmi silně sděluje prostou pravdu: že klást jednu nohu před druhou může být aktem transformace. DeLana píše s pochopením, srdečností a vtipem o lásce, ztrátě, práci, kreativitě a záhadách lidského bytí. *Chůze* je dojemná a moudrá kniha o dlouhé cestě jedné ženy za osvícením, která současně vypráví i příběh nás všech.

—

Cheryl Strayed

Chůze znamená objevování.
Jdeme-li pěšky, máme čas
vidět věci v jejich celistvosti.

—

Hal Borland



Chodíme ze všech možných důvodů: na nákup, do města, na návštěvu ke známým, vyvenčit psa, vyčistit si hlavu nebo najít inspiraci. To vše má svou váhu.

„Moje ranní procházky“ (v originále *My MorningWalks*, pozn. překl.) ale mohou znamenat i něco víc. V této knize označuji jako „své ranní procházky“ každodenní ranní chození, které se mi stalo meditační praxí, a tudíž něčím trochu jiným než jen obyčejnou procházkou. Podobně jako meditace vsedě tato praktika odráží realitu života a detaily každého dne, neustále se měnící a pohybující. Ranní procházka ztělesňuje spojení, pozorování, pohyb a neustálou změnu. Stala se mým paradigmatem způsobu bytí v tomto světě, v harmonii s tím, jak funguje přírodní svět.

Chápání chůze bývá dost zúžené, přestože může změnit život. Chcete-li tento její změnový potenciál pochopit, potřebujete k tomu čistotu záměru, odevzdání cíle, oddanost danému okamžiku a odhodlanost vytrvat. Vaše ranní procházka nemusí vypadat stejně jako ta moje a to je na tom úžasné. Můžete se procházet v městském prostředí nebo na venkově; můžete zapojit kolečka nebo chlupatého společníka, anebo nic z toho. Ať chodíte kdekoli a jakkoli, jste oddaní své praxi, otevření vůči dané chvíli a přijímající neustále se měnící okolnosti.

Pojďte se přidat k mým ranním procházkám.



Prolog

Je úterý, 5:02 ráno, září 2020; chladný podzimní vzduch začíná zaujímat místo nehybného, vlhkého a těžkého vzduchu léta. V tuto ranní hodinu už také začíná být výraznější tma, než tomu bylo ještě před týdnem. Musím přiznat, že cítím příjemné očekávání blížícího se podzimu, ale také náznak obav z novoanglické tuhé zimy, která přijde už za pár týdnů. Díky střídání ročních dob působí svět nadějně, přívětivě a slibně. Je to silná připomínka toho, že změna je přirozeným během věcí. Tato nevyhnutelná proměna s sebou může přinášet krásný pocit novosti, ale také dojem, že je vše nestálé. Chůze během jednotlivých odlišných a unikátních ročních dob byla pro mě sérií velkolepých a neochvějných lekcí. Je to nikdy nekončící lekce o proměně a přijímání všeho, co se děje v daný jedinečný okamžik.

Když si ráno obouvám boty a vyrazím ze dveří, vždycky mě inspiruje, jak mi chození „každý blbý den“ od základů změnilo život. Dochází k očividnému zlepšení fyziky, máte větší chuť k jídlu, lépe spíte a získáte širší perspektivu, ale to největší kouzlo tkví v méně nápadných změnách. Například se změnilo moje vnímání času. A moje chápání vzdáleností také prošlo trvalou proměnou. Krok za krokem jsem postupně ušla přes 40 000 kilometrů, což

je v podstatě obvod naší zeměkoule. A trvalo mi to devět let. Už tuto praktiku nepovažuji za obyčejnou ranní procházku, ale říkám tomu *moje ranní procházka*. Je to posvátný akt, kterým začínám svůj den. I když to tak nebylo vždycky.

Jen co jsem se poprvé odhodlala, že budu chodit každý den, musela jsem překonat své sportovní ego. Většinu života jsem se považovala za sportovce. Na střední škole jsem hrála pozemní hokej, basketbal a lakros. V posledním ročníku jsem byla kapitánkou všech tří týmů. Na vysoké jsem začala veslovat a tomuto sportu jsem se věnovala čtyři roky. Dokonce jsem závodila na Národním šampionátu. Desítky let jsem své sebevědomí stavěla na tom, jak dobrá jsem ve sportech. Takže když jsem začala... chodit... trvalo mi popravdě rok nebo dva, než jsem se smířila s něčím tak obyčejným. Ale nakonec jsem pochopila, že ranní procházka není žádná sportovní aktivita. Je to něco docela jiného.

Když se nad tím zpětně zamyslím, vidím, že moje ranní procházky byly určitou poutí plnou šťastných náhod. Překvapivou cestou a každodenním dobrodružstvím: studeným, horkým, slunným, deštivým, nudným, vzrušujícím, radostným, těžkým, kreativním, inovativním i láskyplným. Když jsem začínala, netušila jsem, jak mocný dopad to bude mít na můj život. Tehdy mi to připadalo jen jako malé gesto, prosté odhodlání vyhradit si čas a jít ven, jít se projít. Ale po devíti letech každodenního chození se z toho stala zásadní praktika, která se blíží zbožnosti – možná i modlitbě.

Nebylo důležité, kolik kilometrů ujdu a jak rychle; vlastně si velmi dobře uvědomuji, že jiní uběhli/ušli/nachodili/ujeli na kole či na jiném přibližovadle těch 40 000 kilometrů za mnohem kratší dobu, nebo podobnou činnost praktikovali mnohem déle než já. Pokud jste nadšení

běžci, tak jste nepochybně takovou vzdálenost už za svůj život uběhli. Někteří mí přátelé a kolegové, kterým říkám *prapůvodní chodci*, praktikují ranní procházky několik desetiletí a nejspíš už urazili vzdálenost odpovídající cestě na Měsíc a zpátky. Ne, moje ranní procházky nejsou o kilometrech ani rocích praxe – i když to je taky určitý ukazatel – jsou spíš o věrnosti a nadšení pro každou procházku. Stala se z toho nenápadná praktika, která mě zachránila. Zachránila mou duši. Zachránila můj způsob bytí. A především mi připomněla, kdo jsem.

Tato kniha není o tom, že by chůze byla jakýmsi aktem vykoupení. Jde spíš o pomalé a přirozené uvědomění si, že taková neskutečně prostá změna a závazek ve vašem životě mohou být zdrojem velké radosti. Ranní procházka je každodenní mikroaktivita, která může mít celoživotní makrodopad. Je to nenásilná a pomalá praktika, při níž záleží na tempu, a ne na rychlosti. Není kam spěchat, v mém kroku není žádná naléhavost. Není to úkol, který musím splnit, abych se mohla posunout k další věci na seznamu. Naopak je to příležitost být v souladu s rytmem přírodního světa. A tohle spojení jsem ztratila. Mé dny se smrskly na seznamy povinností, které mě čekají, a sledování hodin, abych všechno stihla včas.

Když si to porovnám se světem přírody, tak všechno, co se pohybuje rychle, neodbytně a kvapně, má často destruktivní ráz: severovýchodní vichry, zemětřesení, hurikány nebo lesní požáry. Můj život plynul příliš rychle a bylo v něm příliš mnoho nespoutané energie. Chůze byla způsob, jak se navrátit k tempu, které je přirozené a přijatelné, ale také způsob, jak být skutečně otevřená a vnímat, co každý den přináší. Matka příroda má své vlastní tempo, zatímco svět jednadvacátého století má jinou energii a jiné tempo, s nimiž jsem se necítila být v souladu. Kvůli tomu „normálnímu“ společenskému tempu jsem

zapomněla, že jsme součástí přírody a musíme zpomalit, abychom dokázali plně pochopit, poznat a slyšet, co potřebujeme.

Ranní procházky se pro mě staly stylem života. Je to nenápadná, kumulativní, duchovní, fyzická, kreativní, léčivá, neuspěchaná a esenciální praktika, která vyžadovala disciplínu, odhodlání a špetku neutuchajícího optimismu, aby měla skutečně silný dopad. Chůze nás činí lidmi.

Jít se projít je možná jedna z nejprimárnějších věcí, které děláme každý den. Můj drahý přítel Eric mi na otázku, jak se má, vždycky odpovídal: „Je mi fajn. Chodím po Zemi.“ Chodit po Zemi byl způsob, jak se uzemnit, znovu najít svůj střed a vnímat tlukot srdce v sobě, ale i v daném místě, dané silnici, cestě či stezce, v daném chodníku či v poli... Tato kniha je díkůvzdáním za mé ranní procházky.

**Chodit je jako líbat zem
svýma nohama.**

—

Thich Nhat Hanh